

Posudek diplomové práce Magdalény Whiteman

Komunikace v multilingvní rodině

Magdaléna Whiteman předkládá k obhajobě kvalitní diplomovou práci, kterou zpracovala velmi samostatně a která obsahuje řadu přínosných poznatků o komunikaci v rodině, v níž se na denní bázi užívají (minimálně) tři jazyky.

Hodnocení práce podle kritérií ÚČJTK https://ucjtk.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/57/2021/06/Posudky_zaverecnych_praci-1.pdf; cit. 17. 1. 2024):

1. Koncepce práce

Koncepce práce je kvalitní a zralá. Výzkumné otázky jsou formulovány přiměřeně, výzkum k nim vhodně směřuje a závěr je na ně odpovídajícím způsobem navázán. Argumentace je zralá a dobře vystavěná. Struktura práce je promyšlená a logická. Práce obsahuje všechna relevantní témata – cenné je, že autorka buduje opravdu hluboké a komplexní teoretické pozadí výzkumu a prokazuje dobrou orientaci v množství souvisejících témat. Práce s termíny je odpovídající. Kladně hodnotím terminologické úvahy, zejména k termínům z oblasti bilingvismu a vícejazyčnosti. Doporučila bych zpřesnit užívání termínu *mluva* (např. s. 33 a 34) a některé termíny sjednotit, popř. upravit (např. *receptivní* a *perceptivní*, s. 16, nejsou *vnitřní konvence*, s. 19, spíše normy? aj.). Závěry jsou přehledné, provázané s výzkumem i s poznatky odborné literatury a nabízejí i podněty pro praxi. Velmi oceňuji také to, že práce se dobře čte a je skutečně zajímavá – text není „jen“ kvalifikační prací, ale opravu přináší nové poznatky k tématu, k němuž v českém prostředí ještě tolik výzkumů nemáme. (A)

2. Metodologie a zpracování dat

Práce využívá velmi vhodnou kombinaci výzkumných metod, jejichž volba je přiměřeně zdůvodněna. Zvolené metody autorce umožňují dospět ke komplexnímu a multifasetovému pohledu na komunikaci ve zkoumané rodině; oceňuji i zařazení tzv. jazykového portréту. Výzkum proběhl s informovaným souhlasem účastníků a vhodně zachovává jejich anonymitu. Autorka si je vědoma limitů svého výzkumu.

Zvolené metody jsou aplikovány kvalitně, získané materiály jsou i kvalitně zpracovány – autorka zvolila vhodné systémy přepisu u rozhovorů i nahrávek, dobře je zvládla a dobře se vypořádala i s nároky danými tím, že jde o komunikaci ve více jazycích. Velmi cenné je, že se autorce podařilo získat důvěru všech členů zkoumané rodiny, kteří jí tak umožnili nahlédnout opravdu do hloubky své komunikace a jazykového managementu. Důležité také je, že autorka této důvěry ve své práci nijak nezneužila.

Provedená analýza je zdařilá a je prezentována odpovídajícím způsobem a přehledně. Výsledky mohou být podnětné i pro návazný výzkum, neboť se dotýkají řady dalších zajímavých výzkumných témat (vztah jazyka a emocí, role sociálních vztahů při osvojování jazyků aj.). Mohou být užitečné také pro aplikaci v praxi, např. jako ukázky vhodné a méně vhodné praxe komunikace ve vícejazyčné rodině. Oceňuji rovněž usouvztažení výsledků s poznatky z odborné literatury a také vhodné propojení s autorčinými názory a zkušenostmi. (A)

3. Práce s odbornou literaturou

Práce se opírá o rozsáhlý soubor kvalitních odborných domácích i zahraničních zdrojů a prokazuje autorčinu dobrou orientaci v široké oblasti teorie vícejazyčnosti, jazykového managementu i řady souvisejících témat. Autorka prokázala, že dokáže odborné zdroje

samostatně vyhledávat i s nimi zkušeně pracovat. Oceňuji zejména to, že se autorce podařilo u řady témat nabídnout komplexní přehled dosavadních odborných názorů a zároveň stále udržet přiměřený vztah k tématu práce a k provedenému výzkumu – u diplomových prací to na této úrovni není běžné. Občas by mohlo být dobré v textu více odlišit místa, kde autorka vychází ze sekundárních zdrojů, a také lépe vyřešit některé případy, kdy je odkaz na zdroj uveden na konci parafrázované části a není zcela zřejmé, kde přebíraná část začíná. (A)

4. Formální úroveň práce

Formální podoba práce odpovídá požadavkům. Text je dobře a přehledně strukturovaný a je napsán odpovídajícím odborným stylem. Na některých místech zůstaly jisté redakční nedostatky (např. mezery, pořadí interpunkčních znamének a čísel poznámek, citace mohly být jen kurzívou, již bez uvozovek, aj.) a bohužel také nedostatky pravopisné (zejm. interpunkční) a stylistické (občasné méně zdařilé formulace). Citační aparát je přiměřený, autorka mohla výrazněji odlišit sekundární zdroje od primárních (viz též výše). Velmi oceňuji rozsáhlé přílohy, zejména přepisy rozhovorů i přepisy nahrávek, které mohou být cenným zdrojem i pro další výzkumy. (B)

5. Celkové hodnocení

Diplomová práce Magdalény Whiteman přináší samostatně zpracovaný zajímavý a teoreticky i metodologicky kvalitně ukotvený komplexní pohled na komunikaci v multilingvní rodině. Práce rozhodně splňuje požadavky kladené na práce diplomové, ráda ji **doporučuji** k obhajobě. Navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze 27. 1. 2024

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.

vedoucí diplomové práce